

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Heim kommune

Arkivsak: 24/629
Møtedato/tid: 09.12.2024 kl. 09:00
Møtested: Sodin skole

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Torbjørn Brandt på telefon 468 22 369, eller e-post: torbjorn.brandt@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

MERK:

Som følge av allergi er det ønskelig at man ikke benytter parfyme eller lignende om man møter i utvalgets møte.

Trondheim, 02.12.2024

Ove Bernt Strømmen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torbjørn Brandt
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
38/24	Virksomhetsbesøk - Sodin skole
39/24	Referatsaker
40/24	Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor
41/24	Forenklet etterlevelseskontroll - revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger
42/24	Strategi for revisjon av regnskapsåret for 2024
43/24	Kontrollutvalgets års- og møteplan for 2025
44/24	Folkevalgtopplæring - aktuelle artikler og tolkningsuttalelser som gjelder kontrollarbeidet
45/24	Innspill til kontrollarbeidet
46/24	Godkjenning av møteprotokoll

Virksomhetsbesøk - Sodin skole

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

38/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/221 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen fra virksomhetsbesøket ved Sodin skole og skolehelsetjenesten, til orientering.

Saksopplysninger

For at kontrollutvalget skal bli bedre kjent med kommunens virksomheter, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, planlegges det besøk til ulike kommunale enheter.

Kontrollutvalget vedtok i møtet den 17.06.2024 i sak 21/24 følgende:

Kontrollutvalget ønsker å besøke Sodin skole. Utvalget ønsker bl.a. orientering om skolen og driften, herunder forhold knyttet til bruk av mobil, PC og data. Kontrollutvalget ønsker også en orientering om helsesykepleietjenesten.

Sodin skole er en barne- og ungdomsskole med ca. 410 elever fra 1.-10. trinn. Det tilbys også voksenopplæring ved skolen. Videre er skolehelsetjenesten tilstede på faste tidspunkt 4 dager i uka.

Kommunedirektøren og de han utpeker vil orientere utvalget i tråd med vedtak.

Vurderinger og konklusjon

Kontrollutvalget oppfordres til å ta informasjon og opplysninger som utvalget får ved å besøke Sodin skole og helsesykepleietjenesten, til orientering.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

39/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/629 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Melding om politisk vedtak - Plan for eierskapskontroll 2024 -2028

Melding om politisk vedtak - Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028

Felles forvaltningsrevisjon - TrønderEnergi AS med datterselskap

Vedlegg til referatsak 3 - Svar fra Revisjon Midt-Norge angående TrønderEnergi AS

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem for utvalget til orientering:

1. Melding om politisk vedtak - Plan for eierskapskontroll 2024 -2028
2. Melding om politisk vedtak - Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028
3. Felles forvaltningsrevisjon - TrønderEnergi AS med datterselskap
 - a. Svar fra Revisjon Midt-Norge angående TrønderEnergi AS

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta vedlagte referatsaker til orientering.

Heim kommune

Konsek Trøndelag IKS
Fylkets husSeilmakergata 2
7725 STEINKJER

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	24/05835-5	Liv Mary Berdal Engvik	26.11.2024

Melding om politisk vedtak - Plan for eierskapskontroll 2024 -2028

Kommunestyret har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 117/24

Kommunestyrets vedtak

1. Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriterte selskaper i planen.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Bedre kommunikasjon med kommunestyret!

Kommunestyret ber Kommunedirektøren lager en enkel manual for hvordan representanter som deltar i styremøter og generalforsamlinger/årsmøter informerer kommunestyre før og etter møtet er avholdt. Protokoller og møtereferater, i etterkant av møter orienters til kommunestyret.

Med hilsen

Liv Mary Berdal Engvik
Arkivleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi til:
Kommunedirektøren, Ola Morten Teigen

Postadresse

Trondheimsveien 1, 7200 KYRKSÆTERØRA

E-post

post@heim.kommune.no

Besøksadresse

Trondheimsveien 1

www.heim.kommune.no

Telefon

+47 72460000

Org.nr

920 920 004

Heim kommune

Konsek Trøndelag IKS
Fylkets husSeilmakergata 2
7725 STEINKJER

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	24/05842-4	Liv Mary Berdal Engvik	26.11.2024

Melding om politisk vedtak - Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028

Kommunestyret har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 118/24

Kommunestyrets vedtak

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriterte områder i planen.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Med hilsen

Liv Mary Berdal Engvik
Arkivleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi til:
Kommunedirektøren, Ola Morten Teigen
Kommunedirektøren, Ola Morten Teigen

Postadresse

Trondheimsveien 1, 7200 KYRKSÆTERØRA

E-post

post@heim.kommune.no

Besøksadresse

Trondheimsveien 1

www.heim.kommune.no

Telefon

+47 72460000

Org.nr

920 920 004

Felles forvaltningsrevisjon - TrønderEnergi AS med datterselskap

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Malvik kommune

Møtedato

28.11.2024

Saknr

60/24

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/250 - 15

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget i Malvik kommune bestiller en forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS med datterselskap,
2. Forvaltningsrevisjonen gjennomføres som en felles forvaltningsrevisjon med andre eierkommuner
3. Prosjektplanen leveres sekretariatet innen 22. januar 2025, og viser bl.a. problemstillinger, ressursbruk, kostnadsfordeling og tidspunkt for levering av ferdig rapport.

Behandling:**Habilitet**

Anda reiste spørsmålet om sin habilitet, da han er ansatt i Ren Røros. Anda redegjorde for forskjellene mellom de to selskapene, og at de forholder seg til forskjellige markeder. Anda slutter i Ren Røros i april. Han redegjorde også for sin relasjon til Ståle Gjersvold. Den er profesjonell. Varamedlem er ikke innkalt

Anda fratradte møtet.

Kontrollutvalget vedtok enstemmig at Anda ikke er inhabil etter forvaltningsloven § 6 andre ledd.

Omforent tilleggsforslag:

Trondheim kommunes forutsetning om at etableringen av Aneo omfattes av rapporten imøtekommes.

Forslag til vedtak med omforent tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget i Malvik kommune bestiller en forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS med datterselskap,
2. Forvaltningsrevisjonen gjennomføres som en felles forvaltningsrevisjon med andre eierkommuner
3. Prosjektplanen leveres sekretariatet innen 22. januar 2025, og viser bl.a. problemstillinger, ressursbruk, kostnadsfordeling og tidspunkt for levering av ferdig rapport.
4. Trondheim kommunes forutsetning om at etableringen av Aneo omfattes av rapporten imøtekommes.

Vedlegg

Svar fra Revisjon Midt-Norge angående TrønderEnergi AS

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Malvik kommune fattet den 7. februar 2024, sak 2/24 slikt vedtak:

Sekretariatet undersøker og legger fram sak på neste møte, 21.3.24, om felles forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS.

Dette ble fulgt opp i utvalgets sak 19/24, den 10. april 2024, hvor utvalget tok sekretariatets redegjørelse for utsendt invitasjon med forespørsel om felles forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS med datterselskaper til orientering.

På vegne av kontrollutvalget i Malvik kommune har sekretariatet invitert de øvrige 18 eierkommunene samt Kommunal landspensjonskasse (KLP) til å være med på en felles forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS med datterselskap. Sekretariatet har nå fått svar fra alle eierne unntatt Osen, om de er interessert i å være med eller ikke. Ved en inkurie er ikke saken lagt fram for kontrollutvalget i Osen. Utvalget er imidlertid muntlig orientert, i forbindelse med behandling av bestilling av forvaltningsrevisjon i hht. vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028. Utvalget bestilte en annen forvaltningsrevisjon, i samsvar med sin vedtatte plan. Osen har 1,04% av eierandelene i TrønderEnergi AS.

Eierandelene fordeler seg slik, prosentvis, i følge protokoll fra generalforsamling i TrønderEnergi AS 27. mai 2024:

Orkland - 16,94
Melhus - 13,34
Trondheim - 9,13
Indre Fosen - 8,0
Ørland - 7,96
Åfjord - 5,04
Heim - 4,85
Oppdal - 3,95
Midtre Gauldal - 3,17
Malvik - 2,96
Hitra - 2,69
Frøya - 2,49
Skaun - 2,20
Selbu - 1,43
Holtålen - 1,34
Osen - 1,04
Stjørdal - 0,18
Tydal - 0,16
Rennebu - 0,07

KLP har svart at de ikke har noe imot en forvaltningsrevisjon, men de ønsker ikke å delta. KLP eier 13,33 % av aksjene.

Alle kommunene som har svart er positive, men flere av dem har forbehold når det gjelder kostnadene, problemstilling eller ønsker å avvente en formell invitasjon eller komme med innspill til prosjektplanen. Det er én konkret problemstilling som er forutsatt, fra Trondheim kommune. Det er at etableringen av Aneo omfattes av revisjonen.

I Malvik kommunes plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 står det følgende om TrønderEnergi AS med datterselskaper:

TrønderEnergi As har gjort store endringer i sin organisasjon de senere årene. Dette kan påvirke kommunens styringsmuligheter. Eksempler på problemstillinger:

- *Er det etablert en hensiktsmessig rapportering mellom mor og datterselskaper?*
- *Er selskapsomdannelsene i selskapet håndtert innenfor reglene for habilitet?*
- *Er Malvik kommune sine interesser ivaretatt i selskapsomdannelsene?*
- *Skjer transaksjoner mellom kommunen og konsernet til markedsmessige vilkår?*

Konsek Trøndelag mottok den 19. november brev fra Revisjon Midt-Norge svar på henvendelse fra Konsek, hvor de stiller seg positiv til å gjennomføre en slik forvaltningsrevisjon. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor i Revisjon Midt-Norge vil være Margrete Haugum.

Revisjon Midt-Norge ber ellers om et snarlig møte mellom sekretariatet for Trondheim kommunes kontrollutvalg, Trondheim kommunerevisjon, Revisjon Midt-Norge og Konsek. Dette for å drøfte eventuelle innspill til tema/problemstillinger, prosesser/framdriftsplan, kostnadsfordeling, organisering og ledelse av forvaltningsrevisjonen. Møtet må holdes før arbeidet med prosjektplanen kan igangsettes. Et snarlig møte er en forutsetning for at prosjektplanen kan leveres Konsek innen 22. januar 2025, og dermed kan behandles i kontrollutvalget i Malviks møte 5. februar 2025.

Det er invitert til møte den 29. november 2024.

Kostnadsfordelingen vil basere seg på fordelingen av eierandelene i morselskapet, TrønderEnergi AS.

Vurdering

I og med at så godt som alle eierkommunene er positive, og de fem største eierne i TrønderEnergi AS enten har tatt denne forvaltningsrevisjonen inn i sin plan for forvaltningsrevisjoner 2024-2028 (Orkland og Melhus), er positiv uten forbehold (Ørland) og noe forbehold (Trondheim (enighet om problemstilling og etableringen av Aneo)), anbefaler sekretariatet at utvalget vedtar å bestille forvaltningsrevisjon av TrønderEnergi AS med datterselskaper. Prosjektplan leveres sekretariatet innen 22. januar, slik at utvalget kan behandle den på sitt møte 5. februar 2025. Prosjektplanen skal inneholde b.l.a. problemstillinger, ressursbruk, kostnadsfordeling og tidspunkt for levering av ferdig rapport.

Når det gjelder Osen, så har ikke kontrollutvalget der formelt tatt stilling til invitasjonen, i og med at den ikke er lagt fram som egen sak. Konsek mener at kontrollutvalget i Osen skal få tilsendt prosjektplanen, med ny forespørsel om å delta, slik at utvalget kan ta formelt stilling til saken.

Konsek Trøndelag IKS
v/Ragnhild Grønvold

Vedrørende forvaltningsrevisjon i Trønderenergi AS

Viser til e-post sendt fagleder for forvaltningsrevisjon i Revisjon Midt-Norge den 19.11.24. I e-posten vises det til at Konsek Trøndelag IKS, på initiativ fra Malvik kommunes kontrollutvalg, har forespurt kontrollutvalgene i Trønderenergi AS sine eierkommuner om det er interessant å delta i en forvaltningsrevisjon i selskapet. Det signaliseres at kontrollutvalgene i alle eierkommuner ønsker å delta. I e-post framgår også at det er ønskelig med prosjektplan til behandling i møte 5.2.25, og at Revisjon Midt-Norge SA må avklare prosessen med Trondheim kommunerevisjon.

Revisjon Midt-Norge SA stiller seg positiv til å gjennomføre en forvaltningsrevisjon i Trønderenergi AS. Vi bekrefter levering av prosjektplan til Konsek innen 22.01.25. Oppdragsansvarlig for Revisjon Midt-Norge SA vil være Margrete Haugum.

Revisjon Midt-Norge ber om at Konsek inviterer til et møte mellom Trondheim kommunerevisjon, sekretariatet for kontrollutvalget i Trondheim kommune, Konsek Trøndelag IKS og Revisjon Midt-Norge SA. Møtet bør avholdes snarest, slik at arbeid med prosjektplan kan igangsettes. I møtet bør det drøftes eventuelle innspill til tema/problemstillinger, prosesser/framdriftsplan, kostnadsfordeling, organisering og ledelse av forvaltningsrevisjonen.

Med vennlig hilsen

sign
Arnt Robert Haugan
Daglig leder

Direkte ☎ 92253981 eller ✉ arnt.robert.haugan@revisjonmidtnorge.no

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

40/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/418 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors uavhengighetserklæring til orientering.

Vedlegg

Revisors uavhengighetserklæring

Saksopplysninger

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, Kjell Næssvold, heretter omtalt 'revisor', skal fortløpende vurdere egen uavhengighet, se forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16.

Revisoren skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget, se forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 andre ledd. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder både ved regnskapsrevisjon og ved forvaltningsrevisjon. Revisoren skal i egenvurderingen oppgi tilknytning til revidert virksomhet, samt hvilke stillinger/verv/tjenester revisoren kan ha, se forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 17-18.

Vurdering

Egenerklæringen oppfyller kravene i lov og forskrift.

Med mindre kontrollutvalget har opplysninger som stiller spørsmål om revisorens uavhengighet, kan utvalget kan ta revisorens egenerklæring til orientering.

UA

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- KJELL NÆSSVOLD, signert 04.07.2024 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet inneholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Egenvurdering av uavhengighet:

Heim kommune

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Heim kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Heim kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Heim kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Heim kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Heim kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Orkanger, 4. juli 2024

Kjell Næssvold
Oppdragsansvarlig

Forenklet etterlevelseskontroll - revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

41/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/418 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors risikovurderinger av områder innenfor økonomiforvaltningen og valg av område som det skal gjennomføres etterlevelseskontroll av, til orientering.

Saksopplysninger

I denne saken legges revisors risikovurderinger frem. Disse risikovurderingene er grunnlaget for det eller de områder revisor velger ut som det skal gjennomføres kontroll av.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor skal deretter gjennomføre en forenklet etterlevelseskontroll av det valgte området. Resultatene av denne kontrollen skal rapporteres til kontrollutvalget innen 30. juni neste år.

Formålet med den forenklet etterlevelseskontrollen er å gjennomføre en kontroll som innenfor en begrenset ressursramme bidrar til å forebygge svakheter og for å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta revisors risikovurderinger av områder innenfor økonomiforvaltningen og revisors valg av det området det skal gjennomføres etterlevelseskontroll av, til orientering.

Strategi for revisjon av regnskapsåret for 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

42/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt**Arkivkode** FE-216**Arkivsaknr** 24/418 - 2**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar revisors strategi for revidering av regnskapsåret 2024, til orientering.

Saksopplysninger

Som følge av kontrollutvalgets såkalte påseansvar overfor kommunens valgte regnskapsrevisor, se kommuneloven § 23-2, legges strategien for revidering av regnskapsåret frem til til orientering. I denne saken vil oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, Kjell Næssvold, presentere strategien.

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet. Utvalget skal også påse at kommunens regnskaper er betryggende revidert, se forskrift om kontrollutvalg og revisjon §3. Revisoren skal hvert år utarbeide en strategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger.

Formålet med revisjonsstrategien er primært å avdekke risiko for feilrapportering og definere hvilke revisjonshandlinger revisor må gjennomføre for å avgi revisjonsberetningen. Revisor skal i samsvar med gjeldende revisjonsstandarder utarbeide en strategi og plan for sitt revisjonsoppdrag. Revisjonsstrategien skal utarbeides på faglig grunnlag og vil ha sitt utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Revisorens strategi og plan for hvordan det enkelte revisjonsoppdrag skal løses er interne vurderinger og interne dokumenter hos revisoren.

Vurdering og konklusjon

Orienteringen bør gi utvalget et godt grunnlag for å fastslå at kommunens regnskaper blir betryggende revidert. Med mindre det fremkommer andre opplysninger som skulle tilsi det motsatte, kan kontrollutvalget ta revisorens strategi for revidering av regnskapsåret 2024, til orientering.

Kontrollutvalgets års- og møteplan for 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

43/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/342 - 17

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslaget til kontrollutvalgets års- og møteplan for 2025.

Kontrollutvalget oversender årsplanen til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets års- og møteplan for 2025, til orientering.

Vedlegg

Års- og møteplan 2025 for kontrollutvalget heim

Saksopplysninger

I denne saken legges forslag til års- og møteplan frem. Planen beskriver kontrollutvalgets kontrollarbeid. Det legges frem forslag til møtedatoer og aktiviteter for kommende år.

Årsplanen tar sikte på å gjenspeile dette ved å synliggjøre hovedoppgavene for kontrollutvalgets arbeid og gir en overordnet oversikt for gjennomføringen av egenkontrollen.

Aktiviteten som listes opp i årsplanens kap. 3 er ikke uttømmende og begrenser ikke kontrollutvalget for å sette opp flere saker eller gjennomføre flere kontrollhandlinger. Årsplanen viser kun de faste kjente og pålagte aktiviteter gjennom året samt møtedatoer for kontrollutvalgets møter.

Konklusjon og vurdering

Med mindre kontrollutvalget har ytterligere ønske om flere kontrollhandlinger eller aktiviteter kan kontrollutvalget slutte seg til forslag til års- og møteplan for 2025.

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalget
Heim kommune

Års- og møteplan
2025

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	2
INNLEDNING	3
1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET	4
1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	4
1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT	4
1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT	4
1.4 REVISJONEN	5
2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET	5
2.1 REGNSKAPSREVISJON	5
2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER	5
2.2.1 FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL	6
2.2.2 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER	6
2.4 GENERELT OM KONTROLL MED FORVALTNINGEN	6
2.4.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	7
2.4.2 BEFARING/BESØK	7
2.4.3 SAMORDNING AV KONTROLL	7
2.4.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	8
2.5 SAKER TIL KOMMUNESTYRET OG RAPPORTERING	8
2.6 KOMPETANSEUTVIKLING OG INFORMASJON	8
3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025	9

INNLEDNING

Kommunen forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Den kommunale tjenesteproduksjonen berører mange og har en stor bredde, noe som medfører et utstrakt behov for styring og kontroll. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret, og hensikten er å styrke allmenhetens tillit til forvaltningen. Det skjer gjennom å følge med på at kommunen når de mål som er satt innenfor rammene av gjeldende regelverk og tildelte ressurser.

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. Arbeidet styres av kommuneloven §§ 22- 24, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

God dialog og informasjonsutveksling er sentralt for å lykkes med samspillet mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker med dette å legge til rette for en god og åpen dialog slik at det kan skapes en forståelse for hvordan og hvorfor oppgavene gjennomføres. Det er også viktig å tydeliggjøre den klare ansvars- og oppgavefordelingen mellom kontrollutvalget, sekretariatet, administrasjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets oppgaver er omfattende, og knytter seg til kontroll med den kommunale forvaltningen, med revisjonens arbeid og med kommunale selskap. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og andre undersøkelser i kommunen, samt påse at kommunens regnskap blir betryggende revidert.

En årsplan er et av kontrollutvalgets viktigste styringsdokumenter for å planlegge en god og riktig egenkontroll som er tilpasset kontrollutvalgets ressurser.

Kontrollutvalget

1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil kun lukkes for deler av en sak eller for en sak i helhet hvor dette følger av i lov. Møtene gjennomføres på kommunehuset og vil som et klart utgangspunkt ikke legges utenfor kommunens grenser.

Kun unntaksvis vil møter kunne bli avholdt som fjernmøte og da kun for de tilfeller hvor det foreligger et særlig tvingende behov.

Det legges opp til 6 møter i 2025. I årsplanens kapittel 3 er aktiviteter og møtedatoer lagt ved som vedlegg.

Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter, og kan få protokollert sine merknader.

1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget utarbeider budsjett og økonomiplan for det kontrollarbeidet som ved lov og forskrift er lagt til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget behandler budsjettet og økonomiplanen vanligvis i september. Budsjettforslaget og forslag til økonomiplan sendes over til kommunen og følger den ordinære behandling om kommunens samlede budsjetter, både til formannskapet og til endelig behandling i kommunestyret.

Budsjettforslaget setter rammen for kontrollutvalgets virksomhet. Budsjett er ment å dekke lønn og godtgjøring til utvalgets medlemmer (fastsatt av kommunestyret), drift (kurs, reiseutgifter med mer), kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester.

1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget skal være uavhengig fra kommunens administrasjon og revisjon.

Heim kommune eier Konsek Trøndelag IKS (Konsek). Konsek som har som oppgave å dekke sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget. Sekretariatet yter rådgivning til utvalget, utreder saker og skriver saksfremlegg, bistår med å avvikle møter, praktisk tilrettelegging før, i og etter møter, bistår i faglig opplæring med tanke på kontrollarbeidet mv.

Torbjørn Brandt oppdragsansvarlig sekretær for Heim kontrollutvalg.

1.4 REVISJONEN

Heim kommune er eier av Revisjon Midt-Norge SA(RMN). RMN leverer regnskapsrevisjonstjenester, risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og andre undersøkelser.

Kjell Næssvold er oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for 2025.

Merete Montero utvalgets kontaktperson hos RMN.

For den enkelte forvaltningsrevisjon utpekes en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor.

2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET

2.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven, god kommunal revisjonsskikk og avtalen som foreligger med revisor. Revisor legger årlig frem:

- Uavhengighetserklæring
- Revisjonsstrategi
- Risiko- og vesentlighetsvurdering for gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll
- Attestasjonsuttalelse for forenklet etterlevelseskontroll
- Revisjonsberetninger
- Revisjonsnotat/tilbakemeldingsbrev/årsoppgjørnotat
- Nummererte brev (om revisor finner dette påkrevd)

Kontrollutvalget vil i tillegg gjennomføre et årlig evalueringsmøte for å vurdere samhandlingen mellom aktørene og oppdragsavtalen for å vurdere om revisjonsarbeidet foregår i tråd med oppdragsavtalen og kontrollutvalgets påse-ansvar.

På bakgrunn av kommunens årsregnskap, årsmelding og revisors beretning (ev. også nummererte brev) gir kontrollutvalget en uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet. Kontrollutvalget gir også en egen uttalelse for eventuelle kommunale foretak om disse finnes. Aktivitetene tilknyttet regnskapsrevisjonen vises i møteplanen.

Revisor skriver nummerte brev til kontrollutvalget når det er forhold som skal påpekes, og kontrollutvalget vil følge med på at dette blir fulgt opp. Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av kommunen, sendes kommunestyret for videre behandling. Dersom revisor har andre merknader vil kontrollutvalget vurdere om og hvordan det skal følges opp.

2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjoner i kommunen og i selskapene som kommunen har eierinteresser i.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for 2024 - 2028.

Planen ligger til grunn for utvalgets arbeid for bestilling av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For at utvalget til enhver tid kan velge ut de mest aktuelle områdene, så har kontrollutvalget fått delegert myndighet til å endre rekkefølgen.

2.2.1 FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL

Når kontrollutvalget har bestilt en eierskapskontroll eller en forvaltningsrevisjon vil revisor utarbeide en prosjektplan. Prosjektplanen legges fram for utvalget. Dette gjøres for å sikre at prosjektet er i tråd med kontrollutvalgets bestilling.

Når eierskapskontrollen eller forvaltningsrevisjonen er ferdig leverer revisor en rapport til kontrollutvalget. Kontrollutvalget behandler rapporten og sendes rapporten over til behandling i kommunestyret. Kontrollutvalget legger fram rapporten med forslag til vedtak til kommunestyret.

Om kommunestyre vedtar at rapportens anbefalinger skal følges opp kan kommunestyret også vedta at kontrollutvalget skal bli orientert om denne oppfølgingen, vanligvis 6 til 12 måneder etter rapporten ble behandlet.

Det er kommunedirektøren som skal påse at anbefalingene blir iverksatt. Kommunedirektøren er den som orienterer utvalget.

2.2.2 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

For eierskapskontrollene så følger kontrollutvalget opp disse på samme måte som for forvaltningsrevisjonene. Utvalget inviterer da eierrepresentanten og kommunedirektøren for en orientering om hvordan eventuelle tiltak og anbefalinger er fulgt opp.

2.4 GENERELT OM KONTROLL MED FORVALTNINGEN

Kontrollutvalget fører løpende kontroll med forvaltningen på vegne av kommunestyret.

Den generelle kontrollen med forvaltningen gjennomføres i hovedsak gjennom orienteringer fra administrasjonen. Det tas fortløpende stilling til om det foreligger behov for orientering fra kommunedirektøren.

Kontrollutvalget som organ eller leder kan velge å sette henvendelser til kontrollutvalget på saklisten. Kontrollutvalget selv kan vedta kontrollhandlinger på grunnlag av egne observasjoner, eller på grunnlag av saker hvor kommunen har vært omtalt i media.

Som et nytt satsingsområde vil kontrollutvalget gjennom året skaffe seg mer kunnskap om eierstyring og på den måten ha et bedre grunnlag for å ivareta påseansvaret med hvordan kommunen ivaretar sitt ansvar som eier i ulike selskap.

2.4.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget ønsker spesielt at administrativ ledelse er til stede ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

Erfaringsmessig viser det seg ellers å være nyttig og hensiktsmessig å be kommunedirektøren om orienteringer i ulike sammenhenger. Disse orienteringene bidrar til å avklare om det er nødvendig med videre oppfølging eller ikke. Slike orienteringen bidrar til at det ikke igangsettes unødige og ressurskrevende undersøkelser. Kontrollutvalget ønsker å fortsette det gode samarbeidet med administrasjonen på dette området.

2.4.2 BEFARING/BESØK

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, vil utvalget besøke ulike virksomheter. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Kontrollutvalget vil planlegge å minst ett virksomhetsbesøk i 2025.

2.4.3 SAMORDNING AV KONTROLL

Forvaltningsrevisjoner og statlige tilsyn skal sees i sammenheng. Kontrollformene har et formål om å bidra til læring og forbedring, og kan bygges på hverandres arbeid.

Sekretariatet vil legge frem aktuelle og relevante tilsynsrapporter fra Statsforvalteren og andre statlige tilsynsorganer. Det er planlagt at dette kan gjøres gjennom en orientering fra kommunedirektøren i løpet av 2025.

Kommunelovens § 30-7 sier at det statlige tilsynet skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner og vurdere den samlede tilsynsmengden i kommunen. Sekretariatet vil sørge for å legge inn forvaltningsrevisjoner i den nasjonale tilsynskalenderen.

Statsforvalteren har ansvaret for å samordne kontroll og tilsyn. Kontrollutvalgets kontrollarbeid skal derfor samordnes med statsforvalteren sitt kontroll- og

tilsynsarbeid. I tilfelle kontrollutvalget gjennomfører en kontroll som overlapper med en kontroll som gjennomføres av Statsforvalteren, skal statsforvalterens tilsyn vike i følge loven. For å sikre at slik overlapping ikke skjer, vil sekretariatet informere og opplyse Statsforvalteren om planlagte bestillinger.

2.4.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget vil ikke opptre som et klageorgan, og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv om den enkelte henvendelse er relevant for utvalget, og tar stilling til i hvilken form og grad henvendelsene fra publikum skal følges opp.

2.5 SAKER TIL KOMMUNESTYRET OG RAPPORTERING

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. I saker som krever beslutning, vil kontrollutvalget legge frem forslag til vedtak, dette følger av kontrollutvalgets innstillende myndighet i saker som er lagt til kontrollutvalget etter lov og forskrift.

Kontrollutvalget rapporterer om sin aktivitet direkte til kommunestyret, og det gjøres i hovedsak slik:

- Forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter etter eierskapskontroller oversendes når disse er behandlet i kontrollutvalget.
- Årsrapporten gjenspeiler kontrollutvalgets samlede aktiviteter. Rapporten for 2024 behandles i februar/mars i 2025, og oversendes deretter til kommunestyret til orientering.
- Årsplan for 2026 sendes kommunestyret til orientering slik at kommunestyret er kjent med hvordan kontrollutvalget planlegger å gjennomføre sin aktivitet.
- Viktige saker og forespørsler oversendes etter vedtak i kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Leder kan selv eller peke ut den som skal legge frem saker fra kontrollutvalget til behandling i kommunestyret. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

2.6 KOMPETANSEUTVIKLING OG INFORMASJON

For å sikre at utvalget sikrer seg en god rolleforståelse og innsikt i oppgaven, så vil kontrollutvalget delta på ulike samlinger som er innenfor budsjettets ramme.

Kontrollutvalget vil vurdere å delta på ulike kurs og konferanser gjennom året. Utvalget vil avgjøre hvor mange og på hvilke kurs når det nærmer seg påmeldingsfristen for det enkelt arrangement. Kontrollutvalgets budsjett vil sette rammer for omfanget av både hvor mange som kan delta og hvor mange kurs/konferanser det er mulig å være med på.

Av de mest aktuelle kurs og konferanser er:

- Nkrf sin kontrollutvalgskonferanse i januar 2025
- FKT sin kontrollutvalgskonferanse i juni 2025
- Konsek sin samling for kontrollutvalg november 2025

På sekretariatets hjemmeside, www.konsek.no er det enkel tilgang til kontrollutvalgets saksdokumenter.

3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025

Møteplanen er vedlagt, og gir en oversikt over behandlingen av faste saker aktiviteter.

Kontrollutvalget kan på eget initiativ å foreta endringer i planen og kan gjennomføre de kontrollhandlinger som utvalget mener er nødvendig.

Møteplan for kontrollutvalget 2025

		19.2.	24.4.	19.6.	28.8.	23.10.	11.12.
Påse betryggende revidering	Kontrollutvalgets uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024.		x				
	Rapport fra forenklet etterlevelseskontroll for 2024				x		
	Revisjonsnotat for regnskapsåret 2024		x				
	Revisjonsstrategi for revidering av regnskapsåret 2025						x
	Risikovurdering for etterlevelseskontroll for 2025						x
	Uavhengighetserklæring						x
Planlagte orienteringer fra kommunedirektøren	Tertialrapportering			x		x	
	Kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024		x				
	Statlige tilsyn	x					
Kontrollutvalgets årsmelding for 2024	Sendes kommunestyret	x					
Budsjett	Budsjettkontroll 2025	x			x		
	Budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029				x		
Kontrollutvalgets årsplan 2026							x
Bestille forvaltningsrevisjon			x				x
Bestille eierskapskontroll			x				
Prosjektplan forvaltningsrevisjon					x		
Prosjektplan eierskapskontroll				x			
Levering rapport							x
Oppfølging av rapporter				x		x	
Virksomhetsbesøk				x			
Evaluering		x					

Folkevalgtopplæring - aktuelle artikler og tolkningsuttalelser som gjelder kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

44/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/520 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar aktuelle artikler og tolkningsuttalelser som gjelder kontrollarbeidet, til orientering.

Vedlegg

Bernt svarer - Ordfører bør ikke delta i offentlig debatt der hen er inhabil.pdf

Bernt svarer - habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret.pdf

Bernt svarer - – Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere.pdf

Saksopplysninger

For å gi kontrollutvalget kunnskap og kjennskap til den kommunale virksomhet, forvaltning og saksbehandling, legges det frem de nyeste artikler og tolkninger av aktuelle bestemmelser i lov, forskrift mv. Følgende artikler legges frem:

1. Bernt svarer - Ordfører bør ikke delta i offentlig debatt der hen er inhabil
2. Bernt svarer - habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret
3. Bernt svarer - Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta informasjon som fremkommer i de vedlagte dokumentene med seg i det videre kontrollarbeidet.

Bernt svarer: – Ordfører bør ikke delta i offentlig debatt der hen er inhabil

Kan ordføreren delta i offentlig debatt om saker der han har private interesser?

Kommunal rapport 4.11.24

SPØRSMÅL: I en sak vedrørende stenging av en lakseelv i kommunen fratrådte ordføreren, som grunneier, all politisk behandling, og overlot dette til varaordføreren. Han engasjerte seg imidlertid i den offentlige debatt om saken og støttet et opprop rettet til nasjonale myndigheter, der ett av punktene som var nevnt i oppropet var behovet for kompensasjon til de som er berørt, altså herunder grunneierne.

Ordføreren har også engasjert seg i en sak om utvidelse av en nasjonalpark i området, både ved underskrift på opprop mot dette, og ved deltakelse i folkemøte. Er noe av dette i strid med reglene om inhabilitet i forvaltningsloven og kommuneloven?

SVAR: Inhabilitet er ikke spørsmål om generelle egenskaper ved en tilsatt eller folkevalgt, men om denne skal kunne medvirke ved konkrete avgjørelser på kommunens vegne. Inhabilitet oppstår etter bestemmelsene i [forvaltningsloven § 6](#) første avsnitt der den det gjelder har en sterk personlig – privat – interesse i utfallet av saken, eller en særlig nær tilknytning til noen som har en slik interesse i saken.

I tillegg har vi en regel i bestemmelsens andre avsnitt om inhabilitet «når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Inhabilitetsreglene gjelder ikke bare når det treffes vedtak av kommunen, men også der ordføreren opptrer på vegne av kommunen i en forhandlingssituasjon, eller overfor andre offentlige myndigheter som skal eller kan treffe vedtak i en sak.

Inhabilitetsreglene setter ikke i seg selv grenser for en folkevalgts adgang til å gi uttrykk for sitt syn på en sak i offentlig debatt eller i henvendelse eller innspill til kommunen, heller ikke saker som senere vil kunne komme til behandling der. Avgjørende for habiliteten er fortsatt grunnlaget for dette engasjementet, om ordføreren har slike personlige – private – interesser i saken at han var inhabil allerede av den grunn, eller om de utspillene han kommer med, er begrunnet i politiske, samfunnsmessige eller etiske hensyn.

En folkevalgt blir ikke inhabil av å ha eller gi uttrykk for standpunkter forut for saksbehandlingen. Det er helt legitimt å delta i den offentlige debatt om en sak før det skal treffes vedtak. Dette gjelder også for folkevalgt som er inhabil på grunn av personlige forhold. Også den som har private egeninteresser i en sak, kan delta i debatten om denne. Men da er det dels juridiske, og i tillegg klare etiske krav, om at man opplyser om sin egeninteresse i saken når man deltar i debatten. Dette gjelder særlig for den sitter i en ledende posisjon, som saksbehandler eller folkevalgt.

Og for en ordfører må regelen være at hen må unngå å opptre i offentlig debatt i saker der hen er inhabil, selv om det ikke skal treffes vedtak. Når ordfører taler, er det ikke til å unngå at det vil bli oppfattet som noe som sies i egenskap av leder av kommunaldemokratiet.

Selv om vi ikke har noen rettsregler om akkurat dette, må det oppfattes som både politisk og etisk sterkt kritikkverdigg.

Bernt svarer: – Habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret

Kan en inhabil ordfører skrive saksframlegg til kommunestyret, når kommunestyret bare skal komme med en henstilling?

Kommunal rapport 18.11.2024

SPØRSMÅL: Under behandling av en sak i kommunestyret om parkering i kommunens sentrum tok ett av medlemmene opp spørsmålet om ordførerens habilitet. Det ble vist til at ved tidligere behandling av samme saksforhold hadde formannskapet lagt til grunn at ordføreren var inhabil. Begrunnelsen for dette var at ordførers ektefelle hadde eierinteresser i et lokalt eiendomsselskap som har private parkeringsplasser i kommunens sentrum, og som også hadde etablert et lokalt parkeringsselskap i kommunen.

Til møtet i kommunestyret hadde ordfører skrevet en uttalelse med forslag til vedtak i saken. Det ble her foreslått at kommunestyret henstilte til alle private grunneiere i kommunens sentrum at man planlegger videre i samarbeid med kommunen for en felles parkeringspolitikk, basert på prinsipper som kommunen tidligere hadde vedtatt, og ba om at kommunedirektøren tok initiativ til en dialog med grunneierne om dette.

Ordføreren fremholdt at dette var en sak der ikke skulle treffes noe realitetsvedtak, men bare en oppfordring til private aktører om samarbeide med kommunen om gjennomføringen av en vedtatt parkeringspolitikk, og til kommunedirektøren om å følge opp dette. Og i alle fall måtte ordføreren kunne skrive et slikt innlegg der hen oppfordret til lojalitet og samarbeid.

Var ordføreren på denne bakgrunn inhabil ved behandlingen av saken i kommunestyret, og også til å utarbeide og legge fram et slikt vedtak i kommunestyret?

SVAR: En uttalelse av den typen det er tale om, her, vil ikke i seg selv skape inhabilitet. Utgangspunktet er at ordfører kan, på linje med andre folkevalgte, engasjere seg i eller uttale seg om saker som er eller kan komme til å bli gjenstand for kommunal saksbehandling, uten å bli inhabil, så lenge hen ikke har personlige – private – interesser i saken, slik at hen av denne grunn er inhabil. Deltakelse i offentlig debatt om et saksforhold skaper ikke i seg selv inhabilitet for en folkevalgt.

Men hvis en ordfører er inhabil av andre grunner, må hen han avstå fra alle typer medvirkning i kommunestyrets saksbehandling av denne saken. Den som er inhabil, er det på alle trinn ved behandlingen av en sak der det skal eller kan treffes en «avgjørelse». Og habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret. De gjelder også der det bare vedtas meningsyttringer eller oppfordringer, og i rene orienterings- og referatsaker. Hvis ordfører var inhabil i sak om parkeringsordningen i kommunen, var det derfor et brudd på inhabilitetsreglene både at hen deltok ved behandlingen av denne saken i kommunestyret, og at hen som ordfører utarbeidet og la fram forslag til et vedtak i saken.

Bernt svarer: – Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere

Kan man varsle mot ordføreren eller andre folkevalgte?

Kommunal rapport 30.09.2024

SPØRSMÅL: Vi hører stadig om saker om «varsling» mot ordførere, andre folkevalgte og ledere i partier. Hva betyr dette, og hvilke rettsregler har om slike saker?

SVAR: I utgangspunktet betyr jo «varsling» bare at man gir beskjed om at man mener noe er farlig eller uheldig. Varsle kan vi alle, til den vi vil og om det vi vil.

Et juridisk begrep ble dette derimot først da vi i 2006 fikk et eget [kapittel 2A i arbeidsmiljøloven](#), om «rett til å varsle om kritikkverdige forhold», og om vern for varslere mot gjengjeldelse fordi de har varslet.

Senere har reglene om dette blitt bygget ut til et ganske omfattende regelsett som kan være krevende både å forstå og å praktisere. Vi ser nå at det også er ganske mye usikkerhet om når og hvor disse reglene gjelder. Det bærende hovedprinsippet for bestemmelsene om varslervern etter loven er fastslått i [§ 2A-1](#): «Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet». «Kritikkverdige forhold» er her forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, herunder «myndighetsmisbruk» og «uforsvarlig arbeidsmiljø».

Dette er problemstillinger som kan være aktuelle ikke bare for tilsatte i kommunen, men også for folkevalgte og i politiske partier.

De tre grunnleggende spørsmålene er så hvilke typer «virksomhet» som loven gjelder for, hvem som er «arbeidstaker», og hvem som «arbeidsgiver». Virkeområdet for lovens regler fremgår av at dette er en «Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.» Loven gjelder etter [§ 1–2 nr. 1](#) «for virksomhet som sysselsetter arbeidstaker, med mindre annet er uttrykkelig fastsatt i loven». Her det rimelig klart at en folkevalgt verken er «arbeidstaker» eller «arbeidsgiver» etter arbeidsmiljøloven.

Folkevalgte er definert, i [kommuneloven § 5–1](#) fjerde avsnitt, som alle medlemmer av folkevalgte organer, noe som blant annet omfatter ordfører, som blant annet er medlem av kommunestyret, og medlemmer og leder av kommuneråd under parlamentarisk styringsform. Disse er ikke «arbeidstakere» etter arbeidsmiljøloven.

Dette gjelder også ordfører og andre folkevalgte som mottar godtgjøring for sine verv, også om de har vervet som hovedbeskjeftigelse. Vervet som folkevalgt er personlig, og den folkevalgte er ikke underlagt noen form for rettslig bindende styrings- og instruksjonsmyndighet, verken fra egen partigruppe og ledelsen av denne, eller fra kommunestyret eller fra kommunedirektøren. Det betyr at folkevalgte ikke har noen rett til å varsle etter reglene i arbeidsmiljøloven. De er heller ikke rette adressat for slike varsler fra andre folkevalgte eller tilsatte i kommunen.

Adressat for varsel er etter [§ 2A-2](#) «arbeidsgiver eller representant for arbeidsgiver», og de folkevalgte er altså ikke i noe tilsetningsforhold der de har en arbeidsgiver som kan varsles eller være gjenstand for varsel.

De folkevalgtes kanal for varsling om ulovlige, uetiske eller uforsvarlige forhold i kommunen vil måtte være innspill til ansvarlige folkevalgte organer eller tilsynsmyndigheter, eller utspill i den alminnelige offentlige debatt. Varsel etter arbeidsmiljøloven må altså gjelde forhold knyttet til varslersens tilsetningsforhold; «til arbeidsgiver eller representant for arbeidsgiver». Også folkevalgte og andre som ikke er tilsatt i kommunen, kan ta initiativ hvis det foreligger rettslig eller etisk problematiske forhold, men det må da behandles som personlige eller politiske innspill til kommunens ledelse eller tilsynsmyndigheter, ikke som varsling etter arbeidsmiljøloven.

Varsel må altså her komme fra tilsatte i kommunen. Adressat for dette er i siste instans kommunedirektøren, som etter [kommuneloven § 13-1](#) første avsnitt «skal være leder av kommunens og fylkeskommunens administrasjon», og som etter siste avsnitt her selv «har det løpende personalansvaret for den enkelte». Unntak fra dette er bare varsel som helt eller delvis er rettet mot kommunedirektøren. Da vil hen være inhabil, og ansvaret for behandlingen av varslene vil ligge hos kommunestyret, som er tilsettingsmyndighet for kommunedirektøren etter første avsnitt.

Partigrupper i kommunestyret er ikke arbeidsgiver for sine medlemmer, heller ikke om de mottar godtgjøring eller andre fordeler fra gruppen. Hvis det derimot er tilsatt, og ikke bare valgt, en sekretær eller lignende for partigruppen, med definerte administrative oppgaver, vil hen kunne bli ansett som tilsatt. Men da må det være på det rene hvem som er arbeidsgiver i dette forholdet. Den som defineres som arbeidsgiver vil være adressat for varsel om ulovlige eller uforsvarlige forhold når det gjelder disse administrative funksjonene, men aldri om det politiske innhold av virksomheten. Politiske partier kan være organisert på ulike måter på det lokale plan.

Arbeidsmiljøloven vil klart nok gjelde for den tilsatte administrasjon, problemer kan oppstå først og fremst når det gjelder status og rolle til den øverste valgte ledelse; leder, nestledere og valgt sekretær. Her er det ikke naturlig å se disse vervene som tilsetningsforhold som går inn under arbeidsmiljølovens regler.

Det er tale om tillitsverv uten annen stillingsbeskyttelse enn det som følger av partiets egne regler om valg og utskifting av dem som sitter i slike verv. Det betyr at arbeidsmiljølovens regler om varslervern ikke kan brukes, og at varslere om og kritikk av arbeids- og samarbeidsforholdene for dette ledersjiktet, må behandles og vurderes etter partiets egne regler om akkurat dette.

Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere. Vi nøye oss med å forholde oss til etiske og politiske krav til ryddige organisatoriske forhold og troverdige beslutninger. Her er det lite rom for advokater og dommere.

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

45/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/629 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Utrykt vedlegg

[NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2025 - NKRF](#)

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Saken erstatter det som tidligere ble omtalt som 'eventuelt'. Eksempel på tema som kan tas opp er:

- deltagelse på kurs/konferanse
- endring av møtedato eller møtested
- forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektøren eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet, dette for at møteleder skal kunne planlegge gjennomføringen av møtet, spesielt med tanke på varighet for møtet.

Vurdering og konklusjon

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

09.12.2024

Saknr

46/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/629 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra kontrollutvalgets møte, den 9.12.2024.

Saksopplysninger

Protokollen stadfester at alle vedtakene og protokollføringen for hver sak er i samsvar med saksbehandlingen for den aktuelle saken. Om utvalget ser feil eller mangler vil sekretariatet rette opp disse. Om det ikke lar seg gjøre å rette opp feil eller mangler i protokollen, må protokollen godkjennes i førstkommande møte.

Vurdering og konklusjon

Med mindre det foreligger feil eller mangler ved protokollen som ikke kan rettes i møtet, kan kontrollutvalget godkjenne protokollen.